

STORTINGET

Representantforslag 170 S

(2023–2024)

fra stortingsrepresentantene Tage Pettersen, Svein Harberg og Kjell Ingolf Ropstad

Dokument 8:170 S (2023–2024)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Tage Pettersen, Svein Harberg og Kjell Ingolf Ropstad om å sikre etiske standarder i gravferds- bransjen

Til Stortinget

Bakgrunn

Etiske og verdige gravferder må være tilgjengelig for befolkningen i hele landet. Hovedorganisasjonen Virke er den eneste bransjeorganisasjonen for begravelserbransjen i Norge. Tall fra virke.no viser at det i 2022 ble registrert 45 711 dødsfall i Norge. Samme år var det registrert 362 begravelserbyråer i Norge. Disse hadde en driftsmargin på 10,1 prosent og en samlet omsetning på nesten 2,1 mrd. kroner i 2022. Majoriteten av aktørene i den norske gravferdsbransjen driver seriøst og forholder seg til nasjonale og internasjonale bransjestandarder. Dette bidrar i stor grad til verdige og etiske gravferder.

Samtidig er det dessverre eksempler på aktører som ikke er seg sitt ansvar bevisst, og som ikke forholder seg til etiske og juridiske normer. Disse aktørene kan påføre etterlatte og pårørende stor merbelastning, noe som også påfører bransjen betydelig tap av omdømme.

Det finnes ingen spesifikke krav til kompetanse eller utdanning for å drive eller arbeide i begravelserbyrå – hvem som helst kan starte et begravelserbyrå. Den siste tiden har man sett noen saker i mediene som har vist at det er behov for en kvalitetssikring av denne bransjen. Et eksempel er en mannlig gravferdskonsulent i Agder som ble anklaget av flere kvinner for uønsket seksuell oppmerksomhet i sorgsituasjoner. Et annet eksempel er en sak fra Bergen, der en avdød kvinne ble fotografert av en person i et begravelserbyrå som ikke hadde arbeidet direkte med avdøde. Slike saker svekker tilliten til en i utgangspunktet seriøs bransje og gjør en tung situasjon enda verre for de etterlatte.

Dette synes å være et resultat av at det i realiteten ikke stilles noen krav til formell eller reell kompetanse eller til forpliktelse til nasjonale og internasjonale standarder ved etablering av et begravelserbyrå. I tillegg er det mange nye aktører i bransjen, noe som er positivt, men som også kan bidra til at man fristes til å ta snarveier på grunn av konkurranse og ønsket om å tjene penger.

Det offentlige oppgave er å bidra til å forebygge utrygghet og sikre verdighet i forbindelse med gravferder.

Bransjen både ønsker og arbeider for god gravferdsskikk. Bransjen uttrykte seg positivt til en form for offentlig godkjenningsordning i Bergensavisen torsdag 14. mars 2024, i artikkelen «Begravelserbransjen reagerer etter bildedeling av avdøde Sunniva: – Har vært som en vond klump i magen».

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til innføring og oppfølging av nasjonale og internasjonale standarder for god gravfredsskikk gjeldende for gravferdsbransjen.

17. juni 2024

Tage Pettersen

Svein Harberg

Kjell Ingolf Ropstad